

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO RADA I MIROVINSKOGA SUSTAVA

NACRT

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI
ZAKONA O MIROVINSKOM OSIGURANJU,
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA

Zagreb, studeni 2016.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA O MIROVINSKOM OSIGURANJU

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga zakona sadržana je u članku 2. stavku 4., a u vezi s člankom 57. stavkom 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 - pročišćeni tekst i 5/14 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU PREDLOŽENIM ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

1. Ocjena stanja

Obvezno mirovinsko osiguranje utemeljeno na generacijskoj solidarnosti uređeno je Zakonom o mirovinskom osiguranju (Narodne novine, broj 157/13, 151/14, 33/15 i 93/15 - u daljnjem tekstu: ZOMO), koji je stupio na snagu 1. siječnja 2014. godine.

Prema odredbama ZOMO-a prvi stup mirovinskog osiguranja utemeljen je na generacijskoj solidarnosti, tekućem financiranju izdataka i unaprijed definiranim davanjima. Odredbama ZOMO-a osiguranicima se na načelima uzajamnosti (ovisnost visine mirovine o dužini staža i visini plaća) i solidarnosti (socijalna preraspodjela u korist određenih skupina) obvezno osiguravaju prava za slučaj starosti i smanjenja radne sposobnosti, a članovima njihovih obitelji prava za slučaj smrti osiguranika, odnosno korisnika. Odredbama ZOMO-a uređeni su uvjeti, način i postupak ostvarivanja tih prava u Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje (u daljnjem tekstu: Zavod).

ZOMO-om su uređene različite aktualne vrijednosti mirovina za određivanje mirovina koje se ostvaruju isključivo prema odredbama ZOMO-a u odnosu na mirovine koje se određuju odnosno ostvaruju prema posebnim propisima o mirovinskom osiguranju. U mirovinskoj formuli za izračun mirovine aktualna vrijednost mirovine je utvrđena svota mirovine za jedan osobni bod.

Aktualna vrijednost mirovine za mirovine ostvarene ili određene prema posebnom propisu utvrđuje odlukom Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministra nadležnog za mirovinski sustav uz prethodno mišljenje ministarstva financija, i ovisi o realnom rastu bruto društvenog proizvoda i smanjenja deficita u prethodna tri uzastopna tromjesečja u odnosu na isto tromjesečje prethodne godine, dok aktualna vrijednost mirovine za usklađivanje mirovine prema općem propisu ovisi o stopi promjene indeksa potrošačkih cijena i bruto plaća svih zaposlenih u Republici Hrvatskoj u prethodnoj godini u odnosu na godinu koja joj prethodi.

Radi različitog načina usklađivanja mirovina ostvarenih prema posebnim propisima u odnosu na opći propis (ZOMO) uvedeno je člankom 80. ZOMO-a, počevši od 31. prosinca 2014. godine, razdvajanje mirovina određenih, odnosno ostvarenih prema posebnim propisima, odnosno mirovina hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji 30. lipnja 2015. godine, i to na dio mirovine koji pripada za staž osiguranja (koji se

financira iz doprinosa osiguranika) i na dio mirovine koji pripada prema posebnom propisu (koji se financira iz državnog proračuna).

Razlozi za donošenje odredbe članka 80. ZOMO-a o utvrđivanju dijelova mirovina za staž osiguranja i dijela pripadajućeg prema posebnom propisu prema članku 80. ZOMO-a nalaze se u odredbi članka 155. ZOMO-a, budući da članak 155. ZOMO propisuje da Republika Hrvatska osigurava sredstva u državnom proračunu za pokrivanje dijela obveza mirovinskog osiguranja koje nastaju priznavanjem i određivanjem mirovine pod povoljnijim uvjetima prema posebnim propisima. Na taj način željelo se utvrditi, putem faktora preračuna, visina sredstava iz državnog proračuna za dio mirovine koje su priznate pod povoljnijim (blažim) uvjetima i koje su stečene na povoljniji način.

Ujedno je cilj bio uspostaviti takav sustav usklađivanja cijele mirovine ili dijela mirovine s obzirom na izvor iz kojega se financiraju ta prava (doprinosi i državni proračun), a kako se od 1. siječnja 2017. godine, uvodi jedinstvena aktualna vrijednost mirovine razlozi za razdvajanje mirovine na dio mirovine za staž osiguranja i dio prema posebnom propisu pokazao se nepotrebnim u pogledu transparentnosti financiranja iz državnog proračuna u stavku mirovina prema posebnom propisu, jer će se to pitanje urediti posebnim pravilnikom.

2. Osnovna pitanja koja se uređuju predloženim zakonom te posljedice koje će donošenjem zakona proisteći

Počevši od 1. siječnja 2017. godine, izjednačit će se aktualna vrijednost mirovine za izračun mirovina pripadajućih od toga dana za sve korisnike mirovina i mirovinskih prava neovisno je li mirovina, odnosno mirovinsko primanje ostvareno prema općem propisu (ZOMO-u) ili prema posebnom propisu.

Počevši od 1. siječnja 2017. godine, za sve zatečene korisnike mirovina i mirovinskih prava prema posebnom propisu usklađuje se i dio mirovine stečene prema posebnom propisu i mirovina od toga dana opet i u pogledu daljnjeg usklađivanja postaje jedinstvena cjelina, iskazana u obliku jedinstvenih osobnih bodova kao osnove za daljnje usklađivanje prema svakoj novoj aktualnoj vrijednosti mirovine, kao što je slučaj za mirovine prema općem propisu.

Praćenje visine sredstava za ostvarivanje prava na mirovinu odnosno mirovinskih primanja u dijelu koji se financira iz državnog proračuna radi primjene članka 155. ZOMO-a uvodi se pravni temelj u zakonu da se to pitanje načina utvrđivanja visine sredstava iz stavka 1. i 2. članka 155. ZOMO-a uređuje posebnim pravilnikom kojeg donosi ministar nadležan za mirovinski sustav, u suradnji s ministrom nadležnim za financije, čime se osigurava jasan i transparentan uvid u visinu sredstava potrebnih za namirenje prava svake pojedine kategorije korisnika mirovine prema posebnom propisu.

III. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Sredstva za provođenje ovog Zakona osigurat će Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava i Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje u državnom proračunu Republike Hrvatske unutar razdjela 086 Ministarstvo rada i mirovinskog sustava, glava 20 Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, i to 96.000.000 kn u 2017. godini, 127.000.000 kn u 2018. i 205.000.000 kn u 2019. godini.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Sukladno odredbi članka 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13), predlaže se donošenje ovoga zakona po hitnom postupku, radi osobito opravdanih razloga.

Naime, predloženim zakonom osigurava se primjena jedinstvene aktualne vrijednosti mirovine pri izračunu i usklađivanju svih mirovina, jednakog položaja svih korisnika u pogledu usklađivanja mirovina te je zbog lakše tehničke provedbe zakona nužno osigurati njegovu primjenu od 1. siječnja 2017. godine. To stoga da bi se već prigodom prvog narednog usklađivanja na isti način usklađivale sve mirovine neovisno o propisu prema kojemu su ostvarene.

Mirovina koja pripada na dan 1. siječnja 2017. godine je osnova za sljedeće usklađivanje koje će uslijediti prema jedinstvenoj aktualnoj vrijednosti mirovine kada za to budu ispunjeni propisani uvjeti.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA O MIROVINSKOM OSIGURANJU

Članak 1.

U Zakonu o mirovinskom osiguranju (Narodne novine, br. 157/13, 151/14, 33/15 i 93/15) u članku 79. stavak 3. briše se.

Članak 2.

Članak 80. briše se.

Članak 3.

Članak 89. briše se.

Članak 4.

U članku 94. stavak 2. briše se.

Članak 5.

U članku 155. dodaje se stavak 3. koji glasi:

„(3) Ministar nadležan za mirovinski sustav, u suradnji s ministrom nadležnim za financije pravilnikom uređuje način utvrđivanja visine sredstava iz stavka 1. i 2. ovoga članka.“.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 6.

(1) Korisnicima mirovine određene, odnosno ostvarene prema posebnim propisima pod povoljnijim uvjetima, koji su mirovinu ostvarili do stupanja na snagu ovoga Zakona, a kojima je mirovina bila određena prema članku 79. stavku 3., članku 80., članku 89. i članku 94. stavku 2. Zakona o mirovinskom osiguranju (Narodne novine, br. 157/13, 151/14, 33/15 i 93/15), na mirovinu odnosno dio mirovine pripadajuću prema posebnom propisu na dan 31. prosinca 2016., od 1. siječnja 2017. primijenit će se važeća aktualna vrijednost mirovine iz članka 88. Zakona o mirovinskom osiguranju (Narodne novine, br. 157/13, 151/14, 33/15 i 93/15) te zbrojiti s do tada usklađenim dijelom mirovine određene za staž osiguranja i tako utvrđena jedinstvena svota mirovine iskazana u jedinstvenim osobnim bodovima postaje osnova za daljnje usklađivanje mirovine prema članku 88. Zakona o mirovinskom osiguranju.

(2) Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje donijet će, po službenoj dužnosti, najkasnije u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu Zakona, rješenje o jedinstvenoj svoti mirovine prema stavku 1. ovoga članka.

Članak 7.

Postupci za ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja započeti do 31. prosinca 2016., dovršit će se za razdoblje ostvarivanja prava do 31. prosinca 2016. prema odredbama Zakona o mirovinskom osiguranju (Narodne novine, br. 157/13, 151/14, 33/15 i 93/15).

Članak 8.

Pravilnik iz članka 5. ovoga Zakona donijet će ministar nadležan za mirovinski sustav u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 9.

Ovaj Zakon objavljuje se u „Narodnim novinama“, a stupa na snagu 1. siječnja 2017.

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

Ovim člankom briše se odredba koja je uređivala način utvrđivanja svote mirovine odnosno dijela mirovine ostvarene odnosno određene prema posebnom propisu, jer se od 1. siječnja 2017. godine, primjenjuje aktualna vrijednost mirovine iz članka 88. ZOMO-a, na cjelovitu svotu mirovine, kao i za korisnike koji ostvaruju mirovinu prema općem propisu (ZOMO-u), jer se odredba o razdvajanju mirovine sa danom stupanja na snagu zakona briše.

Uz članak 2.

Ovom odredbom briše se članak 80. ZOMO-a, koji je uređivao razdvajanje mirovine ostvarenih, odnosno određenih prema posebnim propisima, jer će se praćenje visine sredstava potrebnih za namirenje prava svake pojedine kategorije korisnika mirovine prema posebnom propisu za ostvarivanje prava na mirovinu odnosno mirovinskih primanja u dijelu koji se financira iz državnog proračuna radi primjene članka 155. ZOMO-a predlaže urediti posebnim pravilnikom, kojega donosi ministar nadležan za mirovinski sustav uz suglasnost ministra nadležnog za financije.

Uz članak 3.

Briše se odredba koja je za dio mirovine ostvarene ili određene prema posebnom propisu prema povoljnijim uvjetima propisivala da aktualnu vrijednost mirovine prema članku 89. ZOMO-a utvrđuje svojom odlukom Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministra nadležnog za mirovinski sustav uz prethodno mišljenje ministarstva financija, jer se sve mirovine kao jedinstvena svota mirovine počevši od 1. siječnja 2017. godine, usklađuju s danom stupanja na snagu ovoga Zakona putem iste aktualne vrijednosti mirovine, neovisno je li mirovina ostvarena prema općem propisu (ZOMO) ili posebnom propisu.

Uz članak 4.

Ovim člankom briše se odredba koja je uređivala različitu aktualnu vrijednost mirovine za izračun i usklađivanje mirovine za dio mirovine pripadajući prema posebnom propisu.

Uz članak 5.

Ovom odredbom uvodi se pravna osnova da ministar nadležan za mirovinski sustav, u suradnji s ministrom nadležnim za financije pravilnikom uređuje način utvrđivanja visine sredstava iz državnog proračuna za pokrivanje dijela obveza mirovinskog osiguranja koje nastaju priznavanjem ili određivanjem mirovine prema posebnim propisima iz članka 155. stavka 1. i 2. ZOMO.

Uz članak 6.

Ovom prijelaznom odredbom uređuje se način postupanja za zatečene korisnike mirovina koje su određene odnosno ostvarene do stupanja na snagu ovoga Zakona, a za koje se određivanje i usklađivanje mirovina određenih, odnosno ostvarenih prema posebnim propisima pod povoljnijim uvjetima provedeno prema odredbama koje su bile na snazi do stupanja na snagu ovoga Zakona.

Predlaže se, da im se od 1. siječnja 2017. godine, primjeni aktualna vrijednosti mirovine iz članka 88. ZOMO-a i odluka o aktualnoj vrijednosti mirovine i na dio mirovine prema posebnom propisu iz članka 80. stavka 2. ZOMO-a. Ta svota zbrojena sa svotom dijela mirovine pripadajuće na dan 1. siječnja 2017. godine, koja je već usklađena s istom aktualnom vrijednosti postala bi jedinstvena svota mirovine kao i prije razdvajanja te postaje

osnova za redovito usklađivanje prema članku 88. ZOMO-a, počevši od 1. siječnja 2017. godine nadalje.

Također se propisuje da će Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje donijeti, po službenoj dužnosti, najkasnije u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu Zakona, rješenje o jedinstvenoj svoti mirovine.

Uz članak 7.

Ovom odredbom propisuje se da se u postupcima započetim do stupanja na snagu ovoga Zakona primijene odredbe ZOMO-a, koje su bile na snazi do stupanja na snagu ovoga Zakona, kako bi se izjednačio njihov pravni položaj u pogledu visine pripadajuće mirovine do 1. siječnja 2017. godine.

Posljedica je da će se visina mirovina i što se tiče dijela mirovine pripadajućeg prema posebnom propisu koji je ostao neusklađen za razdoblje od 1. siječnja 2014. do stupanja na snagu ovoga Prijedloga zakona, jer nisu za to nastupili zakonski uvjeti prema članku 79. stavku 3., odnosno 89. i 94. stavku 2. Zakona o mirovinskom osiguranju, koji se ovim Prijedlogom zakona brišu, uskladiti od 1. siječnja 2017. prema članku 88. Zakona o mirovinskom osiguranju i Odluci o aktualnoj vrijednosti mirovine od 1. srpnja 2016. (Narodne novine, broj 79/16).

Nakon što je i taj dio mirovine doveden u istu razinu usklađenosti, kao i dio mirovine za staž osiguranja koji je već ranije usklađen prema toj aktualnoj vrijednosti mirovine, izjednačit će se u razini usklađenosti s 1. siječnja 2017. Ovi dijelovi mirovine zbrojeni u jedinstvenu cjelinu osnova su za daljnje usklađivanje primjenom članka 88. Zakona od 1. siječnja 2017. nadalje.

Uz članak 8.

Ovom odredbom utvrđuje rok od 3 mjeseca u kojem će ministar nadležan za mirovinski sustav donijeti pravilnik kojim se uređuje postupka i način utvrđivanja obveza iz članka 155. ZOMO-a.

Uz članak 9.

Ovom odredbom određuje se dan stupanja na snagu zakona.

TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU ODNOSNO DOPUNJUJU

Članak 79.

(1) Svota mirovine računa se tako da se osobni bodovi pomnože s mirovinskim faktorom i aktualnom vrijednošću mirovine iz članka 88. ovoga Zakona.

(2) U svotu mirovine određenu prema stavku 1. ovoga članka uračunava se dodatak na mirovinu određen na način i pod uvjetima propisanim Zakonom o dodatku na mirovine ostvarene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju.

(3) Svota mirovine koja se određuje, odnosno ostvaruje prema posebnom propisu pod povoljnijim uvjetima računa se tako da se osobni bodovi cijele ili dijela te mirovine pomnože s mirovinskim faktorom i aktualnom vrijednošću mirovine iz članka 89. ovoga Zakona.

Članak 80.

(1) Starosna mirovina, prijevremena starosna mirovina, invalidska mirovina i obiteljska mirovina koja se ostvaruje prema posebnom propisu pod povoljnijim uvjetima ili se određuje na povoljniji način od načina određivanja mirovine prema ovome Zakonu, a u cijelosti ili dijelu se određuje na temelju staža osiguranja iz članka 25. ovoga Zakona, razdvaja se na dio mirovine ostvaren prema posebnom propisu i dio mirovine ostvaren na temelju staža osiguranja iz članka 25. ovoga Zakona.

(2) Dio mirovine ostvaren prema posebnom propisu utvrđuje se tako da se svota mirovine određena prema ukupnom mirovinskom stažu umanjuje za dio mirovine za staž osiguranja iz članka 25. ovoga Zakona.

(3) Dio mirovine za staž osiguranja iz članka 25. ovoga Zakona izračunava se tako da se cijela mirovina podijeli s ukupnim mirovinskim stažem i tako dobivena vrijednost mirovine po godini mirovinskog staža pomnoži s faktorom preračuna iz stavka 4. ovoga članka, i s ukupnim stažem osiguranja iz članka 25. ovoga Zakona, i preračunava u osobne bodove primjenom aktualne vrijednosti mirovine iz članka 88. stavka 1. ovoga Zakona.

(4) Pri određivanju dijela mirovine prema stavku 3. ovoga Zakona koji se odnose na staž osiguranja iz članka 25. ovoga Zakona faktor preračuna iznosi za:

1) mirovinu hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata od 30. svibnja 1990. do 30. lipnja 1996. i za obiteljsku mirovinu ostvarenu nakon smrti tih hrvatskih branitelja:

a) starosnu, prijevremenu starosnu, invalidsku i obiteljsku mirovinu prema općem propisu koje su povećane prema posebnom propisu 0,85

b) invalidsku i obiteljsku mirovinu ostvarenu prema posebnom propisu, kao i obiteljsku mirovinu ostvarenu prema općem propisu nakon smrti korisnika invalidske mirovine ostvarene prema posebnom propisu 0,40

c) invalidsku mirovinu određenu razmjerno utjecaju pojedinih uzroka na invalidnost ostvarenu prema posebnom propisu 0,45

2) mirovinu pripadnika Hrvatske domovinske vojske mobilizirane od 17. travnja 1941. do 15. svibnja 1945. i za obiteljsku mirovinu ostvarenu nakon smrti tih pripadnika 0,85

3) mirovinu sudionika Narodnooslobodilačkog rata i za obiteljsku mirovinu ostvarenu nakon smrti tih sudionika:

a) sudionika Narodnooslobodilačkog rata prije 9. rujna 1943., odnosno 13. listopada 1943. godine 0,70

b) sudionika Narodnooslobodilačkog rata od 9. rujna 1943., odnosno 13. listopada 1943. do 15. svibnja 1945. godine 0,85

4) mirovinu bivših političkih zatvorenika i za obiteljsku mirovinu ostvarenu nakon smrti tih osiguranika 0,55

5) mirovinu članova Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i za obiteljsku mirovinu ostvarenu nakon smrti tih osiguranika 1,0

6) mirovinu zastupnika u Hrvatskome saboru, bivših članova Vlade Republike Hrvatske, sudaca Ustavnog suda Republike Hrvatske i glavnog državnog revizora i za obiteljsku mirovinu ostvarenu nakon smrti tih osiguranika 0,45

7) mirovinu ovlaštenih službenih osoba unutarnjih poslova i pravosuđa i za obiteljsku mirovinu ostvarenu nakon smrti tih djelatnika 0,60

8) mirovine bivših članova Izvršnog vijeća Sabora i administrativno umirovljenih saveznih javnih službenika i za obiteljsku mirovinu ostvarenu nakon smrti tih osiguranika 0,75

9) mirovine ostvarene prema Zakonu o posebnim pravima iz mirovinskog osiguranja i pravima po osnovi nezaposlenosti zaposlenika u Istarskim ugljenokopima »Tupljak« d.d. Labin i za obiteljsku mirovinu ostvarenu nakon smrti tih korisnika 0,75

10) mirovine radnika profesionalno izloženih azbestu i za obiteljsku mirovinu ostvarenu nakon smrti tih korisnika 0,90

11) mirovine djelatnih vojnih osoba koje su ostvarene i određene na temelju Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju vojnih osiguranika koji je 8. listopada 1991. preuzet u Republici Hrvatskoj kao republički zakon 0,65

12) mirovine djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba te radnika na poslovima razminiranja, koje se ostvaruju i određuju na temelju Zakona o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba, Zakona o humanitarnom razminiranju i Zakona o posebnim pravima iz mirovinskog osiguranja zaposlenika na poslovima razminiranja i za obiteljsku mirovinu ostvarenu nakon smrti tih osiguranika 0,65

13) mirovine osiguranika članova posade broda u međunarodnoj i nacionalnoj plovidbi i za obiteljsku mirovinu ostvarenu nakon smrti tih osiguranika 0,90 i

14) mirovine osiguranika kojem je u ukupan mirovinski staž uračunat i staž osiguranja navršen do 8. listopada 1991. prema Zakonu o mirovinskom i invalidskom osiguranju vojnih osiguranika, i plaće (osobni dohodak i posebni dodaci) ostvarene u bivšoj JNA u iznosu od 63,22%, i za obiteljsku mirovinu ostvarenu nakon smrti tih osiguranika iznosi 0,90.

(5) Osobni bodovi za dio mirovine ostvaren prema posebnom propisu iz stavka 2. ovoga članka određuju se tako da se ukupni osobni bodovi umanje za osobne bodove za dio mirovine izračunate prema stavku 3. ovoga članka.

(6) Za izračun dijelova mirovine prema ovome članku pod stažem osiguranja iz članka 25. ovoga Zakona smatra se uz efektivno razdoblje provedeno po osnovi rada u obveznom mirovinskom osiguranju i vrijeme staža osiguranja koje se osiguraniku koji je radio na osobito teškim i za zdravlje štetnim radnim mjestima ili zanimanjima računalo s povećanim trajanjem prema propisima koji su bili ili su na snazi u razdoblju u kojemu je staž osiguranja ostvaren.

(7) Na mirovine pripadnika bivše JNA, preuzete sukcesijom bivše SFRJ, čije je korištenje osigurano na temelju općeg propisa koji je bio na snazi do stupanja na snagu ovoga Zakona, mirovine pripadnika Hrvatskog vijeća obrane koje se ostvaruju na temelju Ugovora između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine o suradnji na području prava stradalnika rata u Bosni i Hercegovini i mirovine bivših službenika u saveznom tijelima bivše SFRJ preuzetih člankom 38. Zakona o mirovinskom osiguranju ne primjenjuju se stavci 1. i 2. ovoga članka.

Članak 89.

(1) Za mirovine ili dio mirovine određene, odnosno ostvarene prema posebnim propisima pod povoljnijim uvjetima, aktualnu vrijednost mirovine utvrđuje odlukom Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministra nadležnog za mirovinski sustav, uz prethodno pribavljeno mišljenje ministra nadležnog za financije.

(2) Vlada Republike Hrvatske utvrđuje aktualnu vrijednost mirovine na način da aktualnu vrijednost mirovine iz stavka 1. ovoga članka može uskladiti najviše do stope usklađivanja aktualne vrijednosti mirovine iz članka 88. stavaka 3. i 4. ovoga Zakona.

Članak 94.

(1) Mirovine se usklađuju od 1. siječnja i od 1. srpnja svake kalendarske godine prema novoj aktualnoj vrijednosti mirovine utvrđene prema članku 88. ovoga Zakona.

(2) Mirovine ili dio mirovine ostvarene, odnosno određene prema posebnim propisima pod povoljnijim uvjetima usklađuju se od 1. siječnja i od 1. srpnja svake kalendarske godine prema aktualnoj vrijednosti mirovine iz članka 89. ovoga Zakona ako je realni rast bruto društvenog proizvoda prema podacima Državnog zavoda za statistiku u svakom od tri prethodna uzastopna tromjesečja najmanje 2,0% u odnosu na isto tromjesečje prethodne kalendarske godine i ako je deficit državnog proračuna u istom razdoblju manji od 3%.

Članak 155.

(1) Republika Hrvatska osigurava sredstva u državnom proračunu:

1) za pokrivanje dijela obveza mirovinskog osiguranja koje nastaju priznavanjem i određivanjem mirovine pod povoljnijim uvjetima prema posebnim propisima, i to za:

1.1. mirovinu ili dio mirovine hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata od 30. svibnja 1990. do 30. lipnja 1996. i za obiteljsku mirovinu ili dio obiteljske mirovine ostvarene nakon smrti tih hrvatskih branitelja

1.2. mirovinu ili dio mirovine pripadnika Hrvatske domovinske vojske mobilizirane od 17. travnja 1941. do 15. svibnja 1945. i za obiteljsku mirovinu ili dio obiteljske mirovine ostvarene nakon smrti tih pripadnika

1.3. mirovinu ili dio mirovine sudionika Narodnooslobodilačkog rata od 6. travnja 1941. do 15. svibnja 1945. i za obiteljsku mirovinu ili dio obiteljske mirovine ostvarene nakon smrti tih sudionika

1.4. mirovinu ili dio mirovine bivših političkih zatvorenika i za obiteljsku mirovinu ili dio obiteljske mirovine ostvarene nakon smrti tih osiguranika

1.5. mirovinu ili dio mirovine članova Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i za obiteljsku mirovinu ili dio obiteljske mirovine ostvarene nakon smrti tih osiguranika

1.6. mirovinu ili dio mirovine zastupnika u Hrvatskome saboru i za obiteljsku mirovinu ili dio obiteljske mirovine ostvarene nakon smrti tih osiguranika

1.7. mirovinu ili dio mirovine djelatnika unutarnjih poslova i pravosuđa i za obiteljsku ili dio obiteljske mirovine ostvarene nakon smrti tih djelatnika

1.8. mirovinu korisnika iz članka 80. stavka 7. ovoga Zakona u cijelosti ili dio mirovine korisnika iz članka 80. stavka 4. točke 14. ovoga Zakona i za obiteljsku ili dio obiteljske mirovine ostvarene nakon smrti tih pripadnika

1.9. druge slučajeve određene zakonom.

2) za dodatke odnosno povećanje mirovine prema posebnim zakonima koji uređuju ta prava

3) za pokrivanje nedostatka prihoda koji je posljedica uvođenja obveznog mirovinskog osiguranja na temelju individualne kapitalizirane štednje

4) za pokrivanje nedostatka prihoda po osnovi smanjene stope doprinosa za poljoprivrednike i

5) za doprinose za osiguranike iz članka 14. i članka 27. stavka 6. ovoga Zakona.

(2) Republika Hrvatska osigurava sredstva u državnom proračunu za prava iz mirovinskog osiguranja učenika i studenata iz članka 19. stavka 1. točke 1. ovoga Zakona.